

podobenstvá Ježišove - *Ježišove podobenstvá*

podobenstvo - literárny útvar, ktorý sprostredkováva nejaké poučenie rozprávaním analogického príbehu, najčastejšie zo života človeka; je to rozvinuté prirovnanie, od ktorého sa však líši tým, že sa sústreďuje iba na jednu stránku analógie (gréc. analogia = súlad; porovnanie na základe podobnosti pojmov, osôb, vecí, ktoré samy osebe sú rozdielne); cieľom podobenstva je teda podať nejakú všeobecne platnú pravdu alebo poučenie s výchovnou, mravoučnou pointou; pre podobenstvo je príznačné, že vyzýva poslucháča, aby sa zamyslel a porovnal s ním svoj život; pozri *Boháč a Lazár*, *Mánotratný syn*, *Podobenstvo o rozsievateľovi/Pšenica a kúkol'*; *Božie kráľovstvo*

http://en.wikipedia.org/wiki/Parables_of_Jesus

http://it.wikipedia.org/wiki/Parabola_di_Ges%C3%B9

http://it.wikipedia.org/wiki/Regno_celeste

[http://www.oceansbridge.com/oil-](http://www.oceansbridge.com/oil-paintings/page.php?xPage=sectionlist.html&xSec=4619&page=58)

[paintings/page.php?xPage=sectionlist.html&xSec=4619&page=58](http://www.oceansbridge.com/oil-paintings/page.php?xPage=sectionlist.html&xSec=4619&page=58)

Podobenstvo o boháčovi a Lazárovi - *Boháč a Lazár*

Podobenstvo Ježiša o človeku, ktorý nevchádza dverami - (*Ján 1-10*); *Kto nevchádza do ovčince dverami, ale inokade prelieza, je zlodej a lotor. Kto však dverami vchádza, je pastier oviec. Tomu vrátnik otvára, ovce počúvajú jeho hlas a on volá po mene svoje ovce a vyvádza ich. Keď vyženie všetky svoje (ovce), ide pred nimi a ovce ho nasledujú, pretože poznajú jeho hlas; cudzieho však nebudú nasledovať, ale utečú od neho, pretože neznajú hlas cudzích (ľudí);* pozri *dobrý pastier*, *podobenstvo*

<http://biblehub.com/john/10-1.htm> (výklad podobenstva)

T. Major, F. Moard, F. Maggioto: Podobenstvo Ježiša o človeku, ktorý nevchádza dverami (kolorovaná medirytina, 1770-1771)

Podobenstvo o dvoch slepých/Slepý vedie slepého - (*Lukáš 6,39*); námet vychádzajúci z Ježišovho výroku v rámci kapitoly *O posudzovaní*, ktorá patrí do hlavnej témy *Osem blahoslavenstiev*: „*Či môže slepý viesť slepého? Či nepadnú obaja do jamy? Nie je učeník nad učiteľa* (toho, ktorý vidí), *ale dokonalý bude každý, keď bude ako jeho učiteľ*“; jeho voľným pokračovaním je *Podobenstvo o trieske v oku*; umelci zobrazujú dedinskú krajinu so slepými žobrákmi; býva ich aj niekoľko,

každý sa pridržiava toho, kto ide pred ním a vedie ho, a v druhej ruke má palicu; vodca práve padá do jamy a ostatní ho budú bezpochyby nasledovať; pozri *farizeji, biblia, podobenstvo*

P. Bruegel st.: Traja slepí pútníci sa držia palicami a pohybujú sa doprava (kresba, 16.st.)

C. Massijs: Štyria slepí roľníci (rytina, 1550)

S. Vrancx: Slepý vedie slepého (17.st.)

H. N. Natalis podľa B. Passeri: O posudzovaní. Kristus učí byť milosrdný. Slepý vedie slepého. O trieske v oku (16.-17.st.)

Q. Boel II. podľa D. Fettiho: Slepý vedie slepého (lept, 1673)

J. Tissot: Slepý vedie slepého (19.st.)

Podobenstvo o farizejovi a colníkovi - *Farizej a colník*

Podobenstvo o hlúpom boháčovi - (*Lukáš 12,13-21*); podobenstvo odráža pochabosť, akú prílišnú váhu prikladajú ľudia bohatstvu; skrátená verzia podobenstva tiež sa objaví v apokryfnom Tomášovom evanjeliu; podobenstvo zobrazil aj *Rembrandt*

https://en.wikipedia.org/wiki/Parable_of_the_Rich_Fool

Rembrandt: Podobenstvo o hlúpom boháčovi (1627)

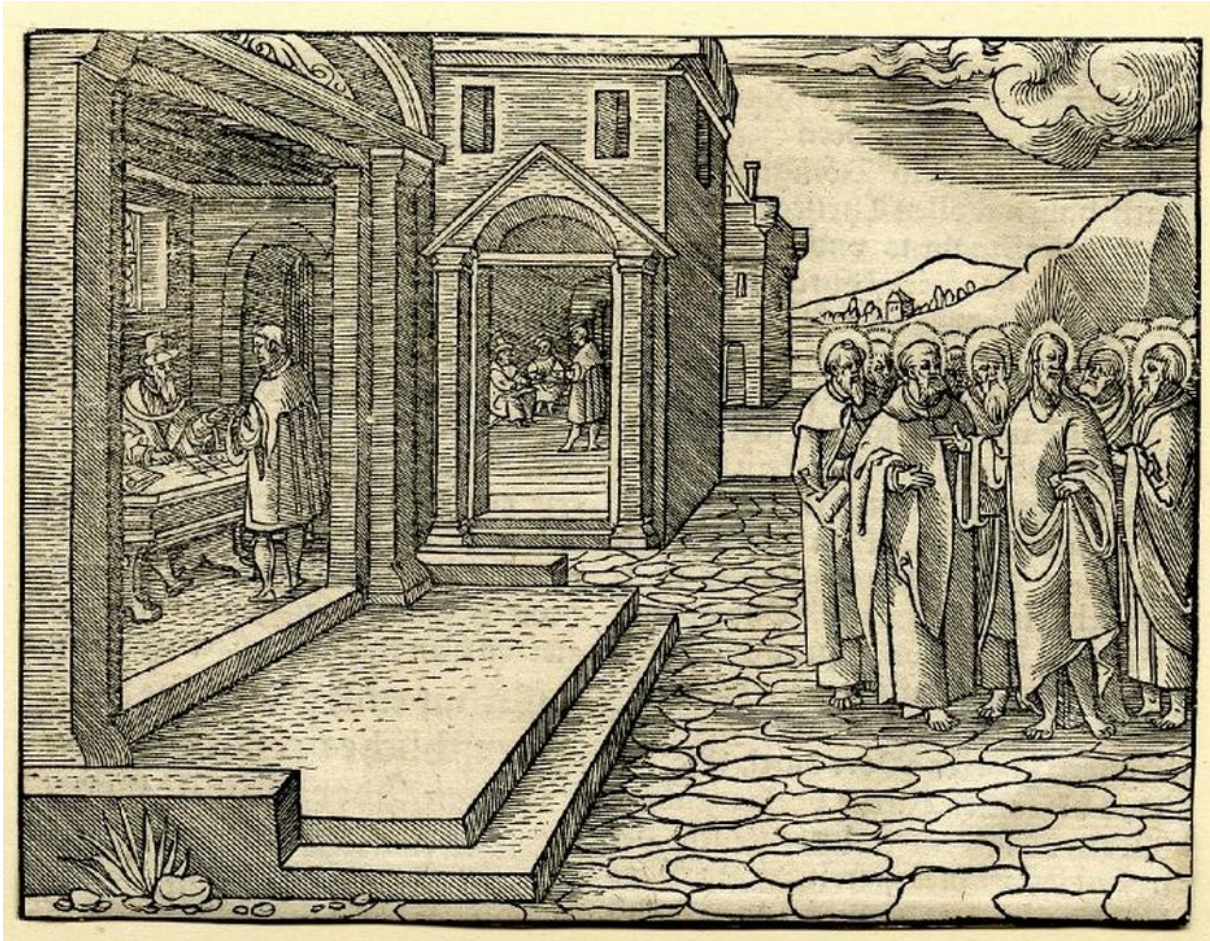

J. Meheux: Podobenstvo o hlúpom boháčovi (mezzotinta, 1660-1703)

Podobenstvo o hrivnách/Podobenstvo o talentoch - (Matúš 25; Marek 13; Lukáš 19); istý človek sa chystal na cestu. Zavolať si sluhov a zveril im svoj majetok: jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden, každému podľa jeho schopností, a odcestoval. Ten, čo dostal päť talentov, hneď šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť. Podobne aj ten, čo dostal dva, získal ďalšie dva. Ale ten, čo dostal jeden, šiel, vykopal jamu a peniaze svojho pána ukryl. Po dlhom čase sa pán tých sluhov vrátil a začal s nimi účtovať. Predstúpil ten, čo dostal päť talentov, priniesol ďalších päť talentov a vravel: „Pane, päť talentov si mi odovzdal a hľa, ďalších päť som získal.“ Jeho pán mu povedal: „Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána.“ Predstúpil ten, čo dostal dva talenty, a vravel: „Pane, dva talenty si mi odovzdal a hľa, získal som ďalšie dva.“ Jeho pán mu povedal: „Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána.“ Predstúpil aj ten, čo dostal jeden talent, a hovoril: „Pane, viem, že si tvrdý človek: žneš, kde si nesial, a zbieraš, kde

si nerozsýpal. Báľ som sa, a preto som išiel a ukryť tvoj talent v zemi. Hľa, tu máš, čo je tvoje.“ Jeho pán mu povedal: „Zlý a lenivý sluha! Vedel si, že žnem, kde som nesial, a zbieram, kde som nerozsýpal? Mal si teda moje peniaze dať peňazomencom a ja by som si bol po návrate vybral, čo je moje, aj s úrokmi. Vezmite mu talent a dajte ho tomu, čo má desať talentov. Lebo každému, kto má, ešte sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má. A neužitočného sluha vyhoďte von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami.“

-podobenstvo o hrivnách ako je uvedené v Matúšovom evanjeliu sa poníma ako výzva určená kresťanom, ktorý vy vzhľadom na príchod Syna človeka by mali teraz usilovne pracovať a vyhnúť sa záhaľke a strachu

H. Brosamer: Podobenstvo o talentoch (drevořyt, 1500-1554)

Podobenstvo o dobrom pastierovi - pozri *Dobrý pastier*

Podobenstvo o jaskyni - *Platónovo podobenstvo o jaskyni*

Podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi - *Milosrdný Samaritán*

Podobenstvo o nemilosrdnom služobníkovi - (Matúš 18,21-35);

H. N. Natalis podľa B. Passeri: Podobenstvo o nemilosrdnom služobníkovi (1594)

Podobenstvo o pannách múdrych a nerozumných - pozri *Panny múdre a nerozumné*

Podobenstvo o pšenici a kúkoľ/Pšenica a kúkoľ - (*Matúš 13,24-30; 34-43*); Kristove podobenstvo o hospodárovi, ktorý osial pole pšenice, ale zatiaľ čo spal, jeho nepriateľ zasial do pšenice burinu (mätonoh mámivý, rastlinu v raných štádiách podobnú obilii); hospodár nechal rásť obe rastliny

spolu až do žatvy, aby mohol ľahšie rozlíšiť *dobré* rastliny od *zlých*; pri výklade podobenstva Kristus *učenikom* povedal, že nepriateľ je diabol; dobré semeno sú spravodliví, burina sú páchatelia neprávosti; žatva je *posledný súd*, doba, kedy prídu ženci (anjeli), aby oddelili vyvolených od zavrnutých; v základnom type sa námet odohráva na poli, ženci za prítomnosti hospodára vytrhávajú kúkol a odnášajú k ohňu, kde je spaľovaný; iní už čisté snopy obilia odnášajú z poľa; pozri *Ježiš, Kristus, biblia, christologický cyklus*

- mätonoh mámivý, lat. *Lolium temulentum*, je rastlina v raných štádiách podobná obiliu; pochádza pravdepodobne zo Stredomoria odkiaľ v minulosti sa rozšírila ako burina obilnín, najmä ovsu a raže, do celej Európy, strednej a južnej Afriky, Ázie, na Nový Zéland a do Južnej a Severnej Ameriky

http://www.oceansbridge.com/oil-paintings/recently_paint/index.php

I. van Swanenburg: Podobenstvo o kúkoli medzi pšenitou (1590-1610)

G. de Jode: Podobenstvo o kúkole (rytina zo série, 1568)

A. Wierix: Podobenstvo o kúkoli medzi pšenickou (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

W. Blake: Podobenstvo o pšenici a kúkole (atrament, akvarel, 1780-1785)

Podobenstvo o neplodnom figovníku - (*Lukáš 13,6-9*); podobenstvo je o figovníku, ktorý nerodí ovocie; istý muž mal figový strom zasadený vo svojej vinici; prišiel a hľadal na ňom ovocie, ale nenašiel; Aj povedal vinohradníkovi: Hľa, už po tri roky prichádzam hľadať ovocie na tomto figovníku a nič nenájdem: vytni ho! Načo darmo kazí zem! A on odpovedal a riekol mu: Pane, nechaj to byť tento rok tiež, až ho okopem a pohnojím, či potom neprinesie ovocie; ak nie, potom ho vytnieš;

https://en.wikipedia.org/wiki/Parable_of_the_barren_fig_tree

C. Luyken, Ch. Weigel (vydavateľ): Podobenstvo o neplodnom figovníku (kolorovaná medirytina, 1708-1712 okolo)

Podobenstvo o robotníkoch na vinici - (*Matúš 20,1-16*); Hospodár (Boh) najal časne robotníkov na prácu na *vinici (Izrael)* a dohodol sa s nimi na mzde jeden *denár*; potom priberal ďalších robotníkov; keď vyplácal mzdu všetkým rovnakú, tí prví reptali, alebo cítili krivdu, lebo tí poslední najatí pracovali iba hodinu; Hospodár však poukázal na fakt, že svoj sľub (dať prvým jeden denár) neporušil a má právo so svojím majetkom robiť, ako uzná za vhodné

<http://www.vincentini.sk/nase-aktivty/kazne-p-lubomira-stanceka-cm/rok-a/obdobie-cez-rok-ii/dvadsata-piata-nedela-cez-rok/3>

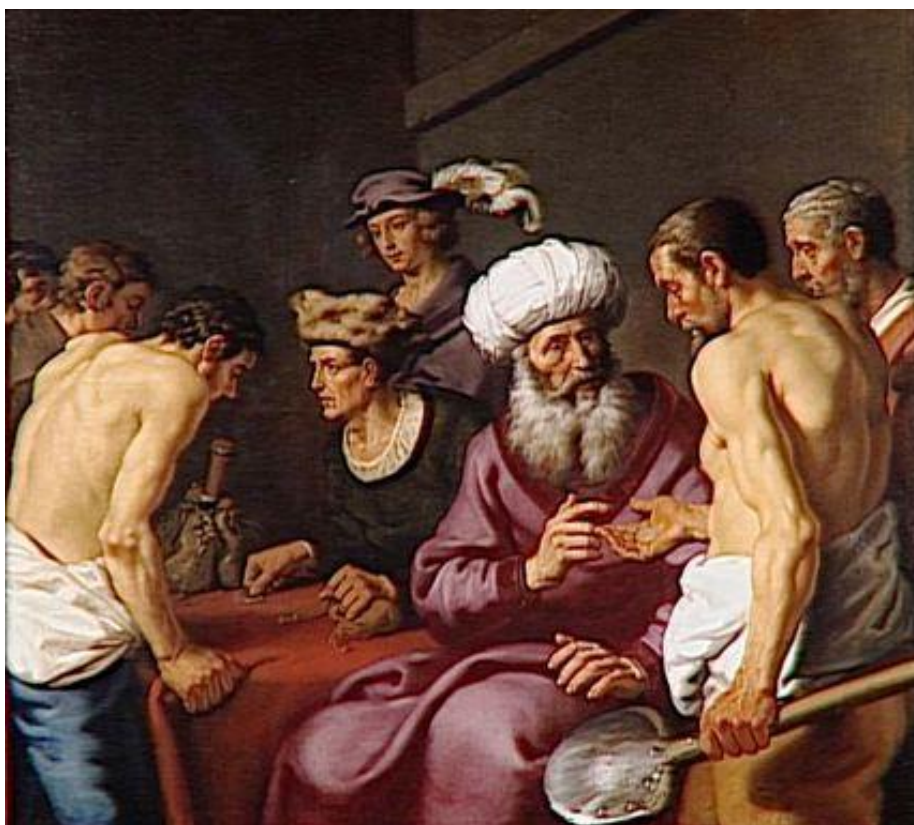
H. Brosamer: Podobenstvo o robotníkoch na vinici (drevoryt, 1500-1554)

H. Wierix: Robotníci na vinici (1593)

L. Jacobsz: Podobenstvo robotníkov na vinici (17.st.)

L. Jacobsz: Podobenstvo o robotníkoch na vinici (17.st.)

S. Koninck: Podobenstvo o robotníkoch na vinici (1647-1649)

J. de Wet Willemszoon: Podobenstvo o robotníkoch na vinici (2. tretina 17. st.)

Rembrandt: Podobenstvo o robotníkoch na vinici (1637)

C. Luyken, Ch. Weigel: Podobenstvo o robotníkoch vo vinici (kolorovaná medirytina, okolo 1708)

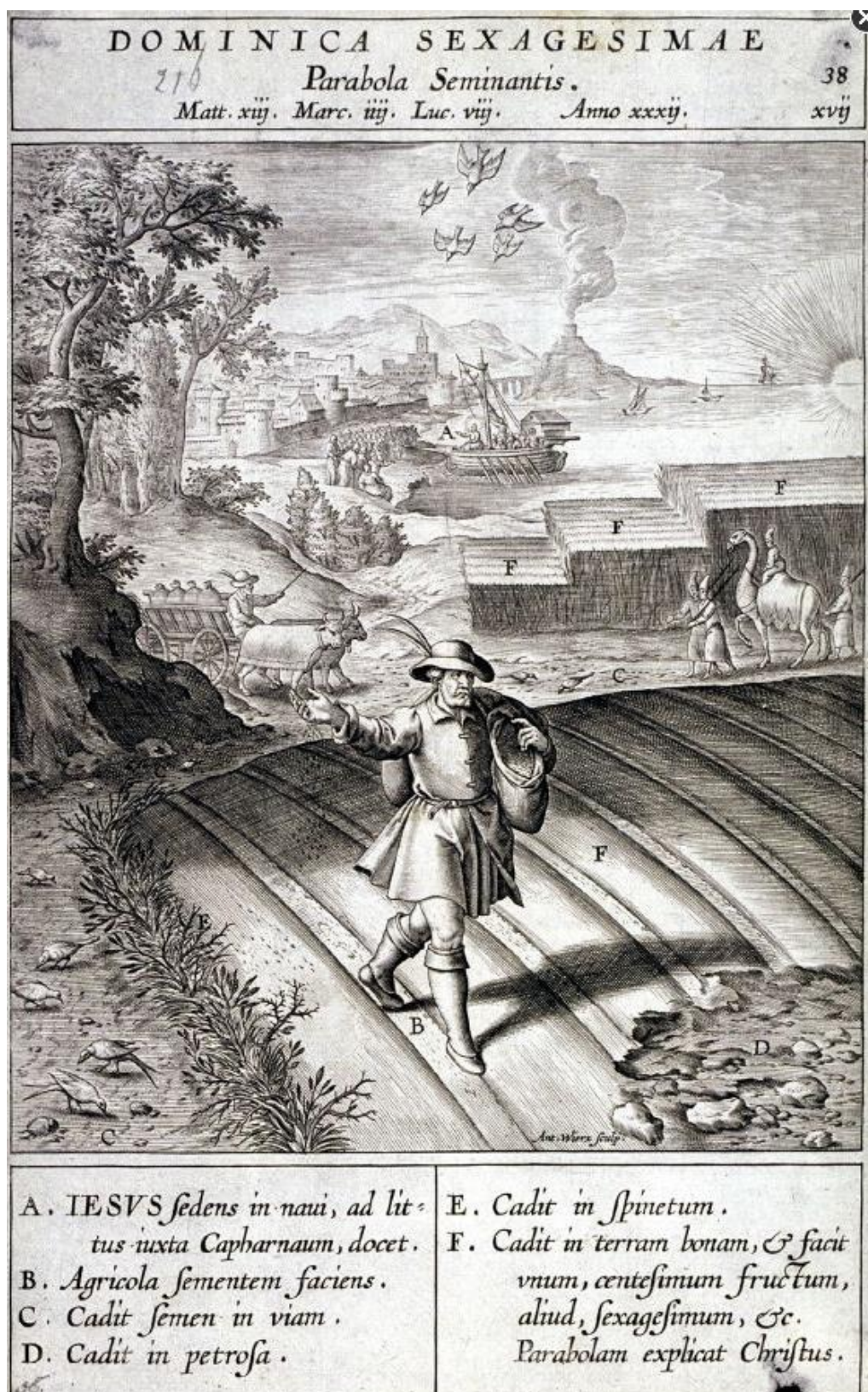
Podobenstvo o rozsievateľovi - (Marek 4); raz Ježiš opäť učil na brehu jazera; okolo neho sa zhromaždili veľké zástupy, preto musel nasadnúť do člna a odtiaľ sa prihovárať k ľuďom na brehu: „Počúvajte! Jeden roľník sa vybral na pole zasiať obilie. Nie každé zrnó však padlo do vhodnej pôdy. Niektoré sa dostali na kraj cesty, kde ich pozobali vtáci. Iné padli na skalnaté miesto, kde bolo len trochu pôdy. Tam síce veľmi skoro vyklíčili, ale v slnečnej páľave rastlinky vyschli, lebo koreňky v plytkej vrstve zeme nemali dosť vlhky. Iné zrná padli medzi bodľáče, ktoré mladé výhonky čoskoro udusilo, takže klasy ani nevyrástli. Zato zrnó, ktoré padlo do úrodnej pôdy, prinieslo tridsaťnásobný, ba niektoré až šesťdesiat, ba až stonásobný úžitok.“ Neskôr, keď zostal sám so svojimi dvanástimi a ešte ďalšími učeníkmi, spýtali sa ho: „Čo znamená tento príbeh?“... Rozsievateľom, o ktorom som vám hovoril, je každý, kto prináša Božie posolstvo ľuďom, aby ho zasial do ich života ako dobré semeno. Srdce niektorých poslucháčov je ako udupaná cesta. Satan ihneď prichádza a usiluje sa o to, aby zabudli, čo počuli. Plytká skalnatá pôda predstavuje srdcia nestálych ľudí, ktorí Božie posolstvo vypočujú a radostne ho prijímú. Počuté slovo však neprenikne do hĺbky podobne ako koreňky do spomínanej pôdy. Sú chvíľkoví. Ak majú pre vieru trpieť, nevydržia. Pôda zarastená bodľáčim je obrazom ľudí, ktorí vypočujú Božiu radostnú zvesť a prijímú ju, ale každodenné starosti, túžba po majetku a pachtenie za tým, čo ponúka súčasná doba, udusia v srdci Božie posolstvo, takže zostane bez úžitku. Napokon úrodnej pôde sa podobajú tí, ktorí prijímú Božiu zvesť bezvýhradne, a preto prinášajú bohatú úrodu - tridsať, šesťdesiat, ba i stonásobne viac, ako bolo do ich srdce zasiať.“

G. de Jode: Podobenstvo o rozsieváčovi (rytina, 1568)

H. Brosamer: Podobenstvo o rozsieváčovi (drevoryt, 1500-1554)

A. Wierix: Podobenstvo o rozosievačovi (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

P. van Somer ml.: Podobenstvo o rozsievateľovi (lept, 1674)

G. van den Eeckhout: Ježiš káže na Genezaretskom jazere (17.st.)

Podobenstvo o stratenom peniazi - (Matúš 18; Lukáš 15,8-10);

https://en.wikipedia.org/wiki/Parable_of_the_Lost_Coin

A. Wierix: Podobenstvo o stratenej ovci a o stratenom peniazi (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

J. Tissot: Chýbajúca drachma (19.st.)

Podobenstvo o stratenej ovci - (Matúš 18, 12-14; Lukáš 15,1-7);

A. Wierix: Podobenstvo o stratenjej ovci a o stratenom peniazi (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

Podobenstvo o stratenom peniazi - (Matúš 18; Lukáš 15,8-10);

A. Wierix: Podobenstvo o stratenjej ovci a stratenom peniazi (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

Podobenstvo o stratenom synovi - pozri *Márnotratný syn*

Podobenstvo o svadbe kráľovského syna/Podobenstvo o veľkej hostine/Podobenstvo o kráľovskej hostine - (Matúš, 22,1-14); kráľ (Boh) zavolať hostí na svadbu svojho syna, ale oni neprišli, lebo každému sa zdali jeho povinnosti dôležitejšie; kráľ rozposlal sluhov na všetky rázcestia a priviedli na hostinu všetkých, ktorých našli, dobrých aj zlých; keď kráľ vošiel do hodovnej siene, našiel jedného z hostí neoblečeného do svadobného rúcha; nahneval sa a dal ho vyhodiť z hodovnej siene do tmy; výklad: Božie kráľovstvo je prirovnané k hostine, ku ktorej pozvaní nesmú odmietnuť

H. Brosamer: Podobenstvo o veľkej hostine (drevoryt, 1520-1554)

D. van Coornhert podľa M. van Heemskercka: Príprava hostiny. Kráľ posiela svojho služobníka pozvať hostí (rytina, 1558)

D. van Coornhert podľa M. van Heemskercka: Prvé ospravedlnenie. Muž, ktorý kúpil pozemok (rytina, 1558)

D. van Coornhert podľa M. van Heemskercka: Druhé ospravedlnenie. Muž, ktorý kúpil päť býkov (rytina, 1558)

D. van Coornhert podľa M. van Heemskercka: Tretie ospravedlnenie. Muž, ktorý si vzal manželku (rytina, 1558)

D. van Coornhert podľa M. van Heemskercka: Sluha pozýva chorých a chudobných na hostinu (rytina, 1558)

D. van Coornhert podľa M. van Heemskercka: Muž bez svadobného rúcha ostáva pri vchode a je vrhnutý do jamy (rytina, 1558)

H. N. Natalis podľa B. Passeri: Podobienstvo o kráľovskej hostine (1594)

Ch. van Sichem II: Podobenstvo o svadbe kráľovského syna (17.st.)

J. A. Backer: Podobenstvo o nehodnom svadobnom host'ovi (17.st.)

Ch. Weigel, F. A. Meloni: Podobenstvo o svadbe kráľovho syna (kolorovaná medirytina, okolo 1712)

Podobenstvo o nespravodlivom šafárovi/Podobenstvo o zlom hospodárovi - (Lukáš 16,1-13); tiež Podobenstvo o nespravodlivom šafárovi; bol bohatý človek, ktorý mal šafára; toho obžalovali pred ním, že mu márne majetok; zavolať si ho teda a povedal mu: Čo to počúvam o tebe? Vydaj počet zo šafárenia, lebo ďalej nemôžeš už šafáriť; Tu si šafár pomyslel: Čo urobím, keďže mi pán odníma šafárstvo? Kopať nevládzem, žobrať sa hanbím. Viem, čo urobím, aby ma prijali do svojich domov, keď stratím šafárstvo; zavolať si každého pánovho dlžníka a spýtal sa prvého: Koľko si dlžen môjmu pánovi? Odpovedal: Sto mier oleja. Povedal mu: Vezmi si úpis, sadni si a chytrô napíš päťdesiat. Potom sa opýtal druhého: A ty koľko si dlžen? Odpovedal: Sto kórov pšenice. Povedal mu: Tu máš úpis, napíš osemdesiat. I pochválil pán tohto nespravodlivého šafára, že opatrne urobil, lebo synovia tohto sveta sú opatrnejší voči seberovným než synovia svetla; počuli jeho (Kristove) slová *farizeji*, ktorí milovali peniaze a posmievali sa mu

-súčasťou podobenstva o nespravodlivom hospodárovi je pasáž *Nikto nemôže slúžiť dvom pánom* (Lukáš 16,10-13)

H. Brosamer: Podobenstvo o zlom hospodárovi (dreavorýt, 1520-1554)

H. Brosamer: Nikto nemôže slúžiť dvom pánom (drevoryt, 1520-1554)

J. Ch. Jegher podľa A. Sallaerta: Posmievanie sa Kristovi (drevoryt, ilustrácia ku knihe Judocus Andries: „Perpetua Crux sive Passio Jesu Christi“ 1649)

A. Wierix: Podobenstvo o nespravodlivom šafárovi (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

Podobenstvo o stratenej ovci - (Matúš 18,12-14; Lukáš 15,1-7)

A. Wierix: Podobenstvo o stratenej ovci a o stratenom peniazi (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

Podobenstvo o stratenom peniazi - (Lukáš 15,8-10)

A. Wierix: Podobenstvo o stratenej ovci a o stratenom peniazi (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

Podobenstvo o talentoch - Podobenstvo o hrivnách

Podobenstvo o trieske v oku - (Matúš 7,3-4; Lukáš 6,41-42); pasáž z kapitoly O posudzovaní, ktorá sama je súčasťou *Kázne na hore*; podobenstvo o trieske v oku je posudzovaní chýb blížneho: „Prečo vidíš bratovi v oku smietku, keď vo vlastnom oku nebadáš brvno?...Pokrytec, vytiahni najprv brvno z vlastného oka (zbav sa vlastných chýb, naprav sa) a potom uvidíš, ako vybrať smietku, ktorá je

v oku bratovom“; námet je voľným pokračovaním *Podobenstva o dvoch slepých*; v tomto Kristovom výroku sú farizeji prirovnávaní ku slepcom (význam duchovnej slepoty)

H. Brosamer: Podobenstvo o trieske v oku. Slepý vedie slepého (drevoryt, 1520-1554)

H. N. Natalis podľa B. Passeri: O posudzovaní. Kristus učí byť milosrdný. Slepý vedie slepého. O trieske v oku (16.-17.st.)

Podobenstvo o uzdravovaní v sobotu - Uzdravenie muža z vodnatelnosti/Hostina v dome bohatého farizeja

Podobenstvo o veľkej hostine - Podobenstvo o svadbe kráľovského syna

Podobenstvo o veľkej večeri - (Lukáš 14,15-24);

A. Wierix: Podobenstvo o veľkej večeri (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

Podobenstvo o zlom sluhovi - (Matúš 18, 23-35); hospodár (Pán) odpustil sluhovi jeho dlh, pre ktorý mal byť so ženou aj s deťmi predaný do otroctva; len čo sa tak stalo, tento sluha stretol svojho dlžníka; zabudol, ako veľkoryso sa zachoval Hospodár voči nemu a vyhrážal sa nešťastníkovi väzením; počuli ho jeho druhovia a všetko povedali hospodárovi; ten sa nahneval a odovzdal svojho zlého a nevďačného sluhu mučiteľom, kým nesplatí svoj dlh

C. Cort: Podobenstvo o zlom sluhovi (rytina, 16.st.)

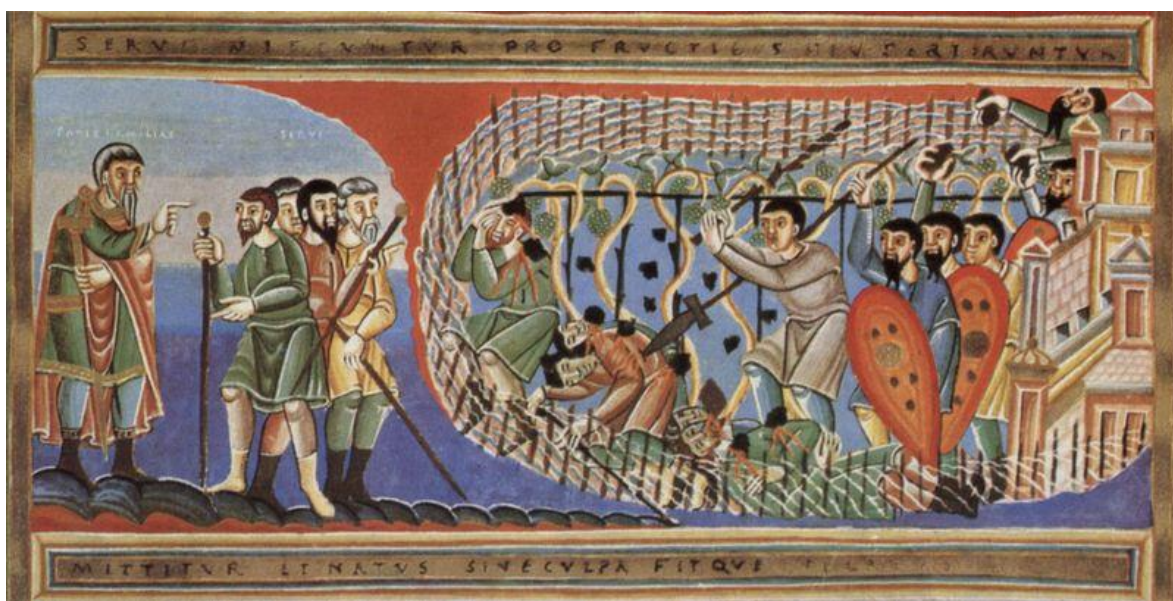

C. Cort: Podobenstvo o zlom sluhovi (rytina, 16.st.)

C. Cort: Podobenstvo o zlom sluhovi (rytina, 16.st.)

Podobenstvo o zlých vinohradníkoch - (Matúš 21,33-46); hospodár (Boh) vysadil vinicu (izraelský národ), ohradil ju (dal jej zákony) a odcestoval (nechal ľudí, aby sami spravovali svoju zem); keď sa priblížil čas obračky (deň zúčtovania), vyslal svojich sluhov (kňazov), aby prevzali úrodu (skontrolovali dielo robotníkov); tí však sluhov (Božích sluhov) pozabíjali; urobili tak aj druhýkrát; vysvetlenie a výstraha: týmto ľuďom, ktorí neplnia Božie príkazy bude odňaté Božie kráľovstvo

Podobenstvo o zlých vinohradníkoch: Smrť robotníkov vo vinohrade (Codex aureus Epternacheus, 1035-1040)

Podobenstvo o zlých vinohradníkoch: Robotníci vo vinohrade (Codex aureus Epternacheus, 1035-1040)

P. van Somer ml.: Podobenstvo o zlých vinohradníkoch (lept, 1674)

A. Collaert podľa B. Passeri: Podobenstvo o vinohradníkoch (1594)